

VSO

ZDRUŽENJE ZA VREDNOTE SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE

*Komú najprej veselo
zdravljico, bratje! č'mo zapét'!
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!*

*Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

Slovenija 2015

ZDRUŽENJE
ZA VREDNOTE
SLOVENSKE
OSAMOSVOJITVE

Zaloška cesta 65
1000 Ljubljana
Slovenija

tajnistvo@vso.si
www.vso.si

Januarske priprave pripadnikov Teritorialne obrambe na morebitno agresijo JLA.
(Foto: arhiv VSO)

Januar 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
			1 Novo leto	2	3	4
5	6 Sveti trije kralji	7	8	9	10	11 1989: Nastanek Slovenske demokratične zveze
12	13	14	15 1992: Priznanje Slovenije s strani Evropske unije	16	17 1990: Shod Demosa v Cankarjevem domu, »Prihodnost Slovenije«	18
19	20 1991: Podpisan slovensko-hrvaški vojaški dogovor, ki predvidi skupni odpor v primeru agresije JLA	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Socialdemokratska zveza Slovenije SDZS je bila ena prvih zvez v Sloveniji, ustanovljena 16. februarja 1989. Njen idejni pobudnik in prvi predsednik je bil France Tomšič. Leta 1989 je bil za novega predsednika izvoljen dr. Jože Pučnik, ki je istega leta povezal več strank v DEMOS. SDZS se je 1990 preimenovala v Socialdemokratsko stranko Slovenije-SDSS. Leta 1994 je prišlo do združitvenega kongresa med SDSS in delom Narodnih demokratov Slovenije. Leta 2013 se je preimenovala v Slovensko demokratsko stranko.
(Foto: arhiv Demokracije)

Februar 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
						1
2 Svečnica	3	4	5	6	7 1991: Deklaracija za mir (za hitro enostransko razorožitev Slovenije)	8 Kulturni dan
9	10	11	12	13	14 Valentinovo	15
16 1989: Nastanek Socialdemokratske zveze Slovenije	17	18 1987: Izide 57. številka Nove revije (Prispevki za slovenski nacionalni program)	19	20	21	22
23 1989: Zbor za ustavo	24	25	26	27 1989: V Cankarjevem domu zborovanje slovenske oblasti v podporo rudarjem na Kosovu	28	

Dr. Jože Pučnik, oče demokratične in samostojne Slovenije. Njegove zgodovinske besede ob razglasitvi rezultatov plebiscita za samostojno Slovenijo so bile:
»Jugoslavije ni več. Zdaj gre za Slovenijo!«
(Foto: osebni arhiv Vere Ban – levo in arhiv Demokracije – desno)

Marec 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
						1
2	3	4	5	6 1990: Demos zahteva služenje vojaškega roka doma	7	8
9 1932: Rojstvo dr. Jožeta Pučnika	10 1989: Nastanek slovenskega krščanskega socialnega gibanja	11	12	13 1990: Socialdemokratska mladina s pobudo "Svoboda za Slovenijo" kot prva zahteva razpis referendumu	14	15
16	17 Pust	18 Pepelnica	19	20	21	22 1991: Prve vojaške vaje (Premik) novonastale slovenske Teritorialne obrambe
23 30	24 31	25 Materinski dan	26	27	28	29

V aprilu 1988 so pisatelji predstavili teze za novo slovensko ustavo, dve leti kasneje so sledile prve večstrankarske volitve po drugi svetovni vojni, kjer je zmagal Demos.
(Foto: Robert Fojkar – levo in osebni arhiv Janeza Janše – desno)

April 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
		1	2	3	4	5 Velika noč
6 Velikonočni ponedeljek	7	8 1990: Prve večstrankarske volitve v republiki Sloveniji po 2. svetovni vojni	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22 1990: Drugi krog predsedniških volitev	23	24	25 1988: Javna tribuna pisateljev, kjer so predstavljene teze za novo slovensko ustavo	26
27 Dan upora proti okupatorju	28	29	30			

Oklepniki JLA pred centrom v Pekrah in pogled na učni center v Pekrah.
(Foto: Fototeka Vojaškega muzeja Slovenske vojske)

Maj 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
				1 Praznik dela 2004: Slovenija postane članica Evropske unije	2	3
4	5	6	7	8 *1989: Majniška deklaracija (zahteve po suvereni državi slovenskega naroda) *1989: Zborovanje na Trgu osvoboditve v podporo JBTZ	9	10 1990: Prisega in prevzem pristojnosti novega predsedstva RS
11	12 1988: Ustanovni zbor Slovenske kmečke zveze	13 1991: Na sestanku v Poljčah sprejete smernice za obrambo Slovenije	14	15 1990: Izdan ukaz za razorožitev Teritorialne obrambe	16 *1990: Izvolitev in prisega prve slovenske vlade *1991: Pričetek usposabljanja prvih nabornikov v Pekrah in na Igu	17 *1990: Začetek formiranja MSNZ *1991: General Kolšek zahteva od Peterleta zaprtje Učnih centrov Ig, Pekre
18	19	20	21	22 1992: Slovenija postane 176. članica OZN	23 1991: JLA grozi z zavzetjem učnega centra v Pekrah	24 1991: Pod kolesjem oklepnega vozila JLA pade prva žrtev osamosvojitvenega procesa Jožef Simčik
25	26	27	28 1991: Enota vojaške policije JLA pripravljena na cesti LJ-ZG na zajetje sekretarjev Janše in Bavčarja	29 1991: Sprejeta dokončna odločitev o konkretnih korakih osamosvojitve	30	31 1988: SDV aretira Janšo in Borštnerja zaradi domnevne izdaje vojaške skrivnosti

Prihod Prve slovenske tankovske čete iz Rožne Doline v Ravno nad Novo Gorico.
(Foto: osebni arhiv Otona Filipiča)

Junij 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
1 1991: Izvršni svet sklene, da republiški upravni organi, ki so nosilci zakonov za osamosvojitve, pripravijo dopolnitve ustavnega zakona za osamosvojitve	2 *1988: 1. Zbor slovenskih kulturnih delavcev *1991: Slovesna prisega 1. generacije vojakov TO RS na Igu in v Pekrah	3 1988: Ustanovljen Odbor za varstvo pravic Janeza Janše	4 1988: Aretacija Davida Tasiča	5	6 1988: Odbor za varstvo pravic Janeza Janše preimenovan v Odbor za varstvo človekovih pravic	7
8 Dan Primoža Trubarja	9	10	11	12	13	14
15	16 1991: Peterle obvesti vlado, da bosta Slovenija in Hrvaška samostojnost razglasili istočasno	17	18	19	20	21 *1988: Zborovanje v podporo JBTZ na Kongresnem trgu *1991: pošiljka z orožjem za TO, ki omogoči uspešno obrambo
22 1991: Sestanek slovenske in hrvaške delegacije v Zagrebu pred razglasitvijo samostojnosti republik	23	24 *1991: Določitev grba, zastave, himne - novih simbolov Slovenije *1991: Sprejet predlog ustavnega dopolnila 100 k ustavi RS, s čimer je bil izpolnjen pogoj za razglasitev tega ustavnega dopolnila	25 Dan državnosti *1991: Slovenska skupščina razglasi samostojno RS (temeljna ustavna listina, ustavni zakon, deklaracija o neodvisnosti) *1991: Izhajati začne dnevnik Slovenec	26 *1991: Začetek agresije JLA na Primorskem *1991: Slovesna razglasitev neodvisne države pred slovensko skupščino in po vsej RS *1991: Hrvaški sabor sprejme odlok o priznanju samostojne RS	27 *1991: General Kolišek izda vojno napoved Sloveniji *1991: Članice KVSE in mednarodna skupnost seznanjena z oboroženim posegom v RS *1991: Začne se prvi svetovni slovenski kongres *1991: Pri Medvedjeku ustavljena kolona bojno-oklepnih vozil JLA *1991: TO v Rožni dolini v Ljubljani sestrelji helikopter, ki je preletaval predsedstvo	28 *1991: Letala JLA napadejo TV oddajnike Krim, Kum, Nanos *1991: Trojka Evropske skupnosti prvič v Jugoslaviji (Poos, van den Broek, de Michelis) *1991: odločilni spopad za Holmec, zmaga TO in miličnikov *1991: napad JLA na Brnik *1991: letalski napad JLA na Šentilj *1991: Spopad za mejni prehod Rožna dolina
29 1991: 22. izredna seja vseh zborov Skupščine RS	30 1991: Slovenski športniki se odločijo, da ne bodo nastopili na 11. sredozemskih igrah v jugoslovanski reprezentanci					

Barikada pri Piceriji Herman v Pivki v neposredni bližini železniške postaje in vračanje tankov JLA v kasarno v Pivki

Od tankov JLA poškodovan zid pri Muhi v Pivki in posnetek vojaških transportov na železniški postaji Pivka.
(Foto: osebni arhiv Ernesta Margona)

Julij 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
		1 1991: Trojka Evropske skupnosti drugič v Jugoslaviji (Poos, van den Broek, Pinheiro)	2 *1990: Sprejem Deklaracije o suverenosti države RS *1991: Zračni alarm v Ljubljani *1991: Sestanek z nemškim zunanjim ministrom Genscherjem *1991: boji z oklepno kolono JLA v Krakovskem gozdu in zmaga TO	3	4 *1991: Bavčar izda ukaz o zavarovanju meje *1991: Vsi prehodi v Sloveniji pod nadzorom TO	5
6	7 1991: Brionska deklaracija, za tri mesece zamrzne osamosvojitvene poteze	8 1990: Poskus pravne slovesnosti v Kočevskem rogu	9	10 1991: Sprejem Brionske deklaracije v slovenski skupščini	11	12
13	14	15	16	17	18 1991: Sklep jugoslovanskega predsedstva o umiku JLA iz Slovenije	19
20	21 2010: Slovenija postane članica OECD	22	23	24 1991: JLA sprejme sklep o odpustitvi vseh slovenskih vojakov	25	26
27 1988: Zborovanje na Roški v podporo JBTZ 1988: Četverica JBTZ obsojena na zaporne kazni	28	29	30	31 1991: Litva prizna samostojno Slovenijo		

V avgustovskih in septembrskih dneh leta 1990 se je urila vojska MSNZ. Svojo moč, pogum in pripadnost domovini je pokazala v vojni za Slovenijo leta 1991.
(Foto: osebni arhiv Otona Filipiča – levo in osebni arhiv Petra Leopolda – desno)

Avgust 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15 Marijino vnebovzetje	16
17 Združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom	18	19	20 1990: Dogovor o načrtu delovanja MSNZ	21	22	23 1990: Predstavitve osnutka organizacijskega načrta MSNZ. Sestanek na Komunalni v Kočevju
24 31	25	26	27	28	29	30

Predsednik Združenja VSO in praporščaki VSO na obeležitvi obletnice sprejema direktive, ki je določala ravnanje MSNZ v primeru agresije JLA na Slovenijo.
(Foto: arhiv VSO)

September 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
	1	2	3	4	5	6
7 1990: Na Pristavi Sprejeta direktiva za delovanje MSNZ	8	9	10	11	12	13
14	15 Vrnitev Primorske k matični domovini	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26 1990: Načelniki MSNZ poročajo o stanju bojne pripravljenosti v posameznih pokrajinah	27 1989: Sprejeta slovenska ustava, s katero je odprta pot iz enopartijskega sistema v večstrankarsko družbeno ureditev
28 1990: Prvi osamosvojitveni ukrepi: sprejem ustavnega zakona za področje obrambe	29	30				

Slovesnost ob odhodu zadnjega vojaka JLA iz Koprskega pristanišča.
(Foto: Fototeka Vojaškega muzeja Slovenske vojske)

Oktober 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
			1	2 1990: Prehod MSNZ v sestavo TO	3	4 1991: Zasedba RŠTO (republiškega štaba za teritorialno obrambo) s strani JLA
5	6	7	8 *1991: Uvedba lastne valute (tolar) *1991: Iztek tri mesečnega roka po Brionski deklaraciji. Slovenija začne izvajati osamosvojitveno zakonodajo	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26 1991: Umik zadnjih vojakov JLA iz Slovenije	27	28	29	30	31 Dan reformacije	

Poljče 1990–2014, obležitev sestanka v Poljčah, ko je poslanski klub Demos sprejel odločitev o izvedbi plebiscita o samostojni in neodvisni Sloveniji.
(Foto: arhiv VSO)

November 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
						I Dan spomina na mrtve; Vsi sveti
2 Spomin vernih rajnih	3 1991: Prvi visoki politik iz sveta, italijanski predsednik Cossiga, prestopi meje Slovenije, še preden je sledilo mednarodno priznanje	4 1991: Nemčija v Ljubljani odpre generalni konzulat	5	6	7	8
9 1990: V Poljčah sprejeta odločitev za plebiscit o slovenski samostojnosti	10	11 Martinovo	12	13	14	15
16	17	18	19	20 *1990: Napisana prva verzija plebiscitnega vprašanja *1991: Sprejet Zakon o denacionalizaciji	21 *1988: množično zborovanje v podporo JBTZ v Ljubljani *1990: Sprejet osnutek zakona o plebiscitu v Skupščini RS	22
23 Dan Rudolfa Maistra 30	24	25	26	27	28	29

Kočevska reka 17. 12. 1990: Tone Krkovič poveljuje prvemu postroju Slovenske vojske.
(Foto: arhiv VSO)

December 2015

Ponedeljek	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
	1 1989: Preprečitev mitinga resnice v Ljubljani	2	3	4 1989: Rojstvo Demosa	5	6 1990: Sprejet Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti RS Miklavž
7 1987: Stavka delavcev Litostroja	8	9	10	11	12	13
14	15	16 1991: Zunanji ministri v Bruslju odločajo o mednarodnem priznanju Slovenije	17 1990: Prvi postroj nastajajoče slovenske vojske v Kočevski reki. Dan, ko je »zadišalo po slovenski vojski«	18	19 1989: V Demokraciji objavljen program Demosa	20
21	22	23 *1990: Plebiscit o samostojnosti RS *1991: Sprejem prve ustave RS *2010: Ustanovitev Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve (VSO)	24 Sveti večer	25 Božič	26 Dan samostojnosti in enotnosti Štefanovo	27 *1988: Stavka strojnega osebja Slovenskih železnic *1989: Sprejeta volina zakonodaja, ki je omogočila večstrankarske volitve
28	29	30	31 Silvestrovo			

Kratice:

Demos – DEMokratična Opozicija Slovenije
JBTZ – Janša, Borštner, Tasič, Zavrl
JLA – Jugoslovanska ljudska armada
KVSE – Konferenca o varnosti in sodelovanju v Evropi
LJ-ZG – Ljubljana–Zagreb
MSNZ – Manevrska Struktura Narodne Zaščite
OECD – Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OZN – Organizacija združenih narodov
RS – Republika Slovenija
RŠTO – Republiški štab teritorialne obrambe
SDV – Služba državne varnosti
TO – Teritorialna obramba

Viri:

- Janez Janša: Premiki, 3. dopolnjena izdaja, 2013.
- dr. Rosvita Pesek: Osamosvojitev Slovenije, 2007.
- Knjižica Slovenske demokratske mladine:
Se spomnite 90-ih?
Svobodni Sloveniji smo rekli DA!, 2006.